

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Sibiu, 8 Decembrie st. v.

Manifestațiunile adese-ori brutale ale spiritului de intoleranță, de care e cuprinsă societatea maghiară, au deșteptat, țieam, și întărit în Români conștiința solidarității de interese, care îi leagă de celelalte elemente nemaghiare din țările supuse coroanei ungare. Înzadar am încerca să o tăgăduim aceasta, înzadar ne-am sili să slăbim conștiința acestei solidarități, căci ea stă și rămâne ca o putere elementară în fața noastră. Singuri aceia, care au produs-o, ar pute să o slăbească. Aceștia însă, din contră, o întăresc din zi în zi mai mult.

Aflând, că studenții români, cei sârbi și cei slovaci s'au întrunit la o masă comună, studenții maghiari dela universitatea din Budapesta au pornit o goană formală contra colegilor lor nemaghiari. Mai mult! — în fruntea agitațiunii s'a pus comitetul societății de lectură dela universitate. Cedând apoi acestei presiuni, corpul profesoral a citat ad audiendum verbum pe mai mulți dintre tinerii, ce luaseră parte la masa comună.

Ce va urma mai departe?

Studenții maghiari stăruie să fie pedepsiți colegii lor nemaghiari și s'au angajat, precum spun țiarele, să le facă imposibilă situația la universitatea din Budapesta.

Ajunși odată atât de departe, suntem împinși cu neîndurare înainte: zadarnic am voi să ne întorcem, ori să ne oprim cel puțin în loc, căci forța împregiurării ne mină înainte. Trebuie să o scim, să o simțim aceasta și să ne împăcăm cu gândul, că altfel nu se poate, pentru-ca să nu ne mai pierdem timpul chibzuindu-ne, ci să mergem harnic înainte.

Dacă am sta cu Maghiarii de vorbă și am discuta în toată liniștea, oameni ca toți oamenii, ar recunoaște și ei, că nu este bine ceea-ce fac, însă n'ar înceta a face și mai departe tot astfel precum fac. E sentimentul lor de conservare națională ceea-ce-i mină înainte, și acesta e mai puternic decât toate argumentele de natură abstractă. Tot astfel și noi, chiar convinși, că rea e calea ce am apucat, vom merge înainte, ori ne vom isola de masele vii, care nu se mai pot oprî. Dacă suntem predestinați la perire, atunci nici cele mai ingenioase rezonamente nu ne vor schimba soarta, ear' dacă suntem un element trainic și capabil de a se desvolta în împregiurările, în care ne aflăm, atunci să mergem orbș precum ne mină firea noastră, căci ea scie mai bine ce-i priesce.

Un singur lucru ne mai rămâne: să ne dăm bine seamă, în împregiurările, în care trăim, unde mină firea.

Este un lucru, care nu se poate pune la îndoială, că interesele noastre sânt identice cu ale Sârbilor, ale Slovacilor și ale Germanilor din țările supuse coroanei ungare.

Întrebarea cea mai mare e însă: *pând unde merge această identitate de interese?*

de unde începând interesele noastre sânt identice cu ale Maghiarilor?

Trăim în timpul, când Croații lucrează pentru întemeierea unei mari Croații. Dacă unindu-ne cu Sârbii și cu Slovacii am servi cauza Croaților, care o vor aceasta, ne tradăm pe noi înșine. Căci, dacă mâne s'ar înființa acea Croație, poimâne s'ar manifestă în Sârbi tendența de a se uni cu frații lor Croați, Slovacii ar voi și ei să se organizeze ca stat deosebit, eară noi înșine am fi preocupați de dorul de a ne constitui și noi în stat român. Astfel am ajunge la acel nenorocit „bellum omnium“, pentru care Maghiarii pregătesc spiritele cu dibăcie atât de tristă.

Trăind pe acest pământ așa, cum suntem așezați, încât mai că abia găsim sat și nu găsim nici un oraș, în care populațiunea să nu fie de două-trei naționalități, cea mai de căpetenie, chiar singura preocupare a noastră trebuie să fie căutarea unui „modus vivendi“ suportabil pentru toți.

În deosebi noi Români, care timp de veacuri am trăit în cele mai grele împregiurări și cu toate aceste ne-am desvoltat, nu avem trebuință, decât de o mai mare libertate de desvoltare, pentru-ca foarte în curând să ajungem la aceeași treaptă cu Maghiarii deprinși a trăi în condițiuni mai bune chiar și ca cele de astăzi. Numai în interesul acestei mai mari libertăți de desvoltare ne putem uni cu alți concetățeni nemaghiari ai noștri.

Această mai mare libertate de desvoltare o cerem pentru toți cei ce nu o au.

Dacă ea ni s'ar oferî nouă și numai nouă, n'o primim, pentru-ca numai atunci suntem și noi siguri de ea, când scim, că toți o au.

E slabă pozițiunea noastră în statul ungar, când Sârbii, Slovacii și Germanii sânt anihilați, de aceea sentimentul de conservare ne îndeamnă să-i spriginim în toate împregiurările. Tot astfel trebuie să simțăm și ei, că fără de noi ei ar trebui să renunțe la desvoltarea lor națională.

Până aici poate să meargă identitatea de interese, ce ne leagă de Sârbi și de Slovaci, mai departe nu.

Până aici însă trebuie să înaintăm cu hotărîre și pîntrunși de convingerea, că servim cauza țării și a societății în genere.

Pe calea ce au apucat Maghiarii nu putem ajunge decât la o conflagrațiune generală ca cea de la 1848; dacă e vorba s'o evităm aceasta, trebuie să ne unim cu toții și să le impunem Maghiarilor prin hotărîrea noastră, căci numai astfel îi vom pute oprî în loc.

De aceea a fost falsă nota, care a resunat la masa de înfrățire.

Nu principiul național este acela, pe care trebuie să-l accentuăm, ci cel politic.

Maghiarii pun interesele lor de rasă mai presus de interesele statului ungar și mai presus de interesele monarhiei: pe noi dar' forța împregiurării ne împinge la formarea unui partid, care pune în prima linie interesele monarhiei, în a doua in-

teresele statului ungar și abia în a treia interesele particulare ale deosebitelor naționalități. Nici monarhia, nici statul ungar, nu există, pentru-ca interesele vreauieia dintre multele naționalități să fie mai bine servite, ci pentru-că stările topografice și cele etnografice au făcut necesare aceste formațiuni de stat. Și dacă trăim odată, și trebuie neapărat să trăim împreună, numai astfel ne vom pute feri de sguduirii sociale, dacă ne vom ridica mai presus de deosebirile de naționalitate și vom pune drept punct de plecare a întregii noastre lucrări sentimentul, că la urma urmelor toți sântem de o potrivă oameni și cetățeni ai aceleiași monarhii.

Să ne unim dar', însă nu contra Maghiarilor, ci în interesul țării, anume ca să-i împedecăm pe Maghiari de a-și face răul, pe care 'și-l fac astăzi.

Cestiunea curților cu jurați.

„Alea jacta est!“ — curțile cu jurați trebuie suprimate! „Nemzet“, nu mai puțin decât „Nemzet“ ne-o spune aceasta. Căci Dumnezeu, când vrea să-l peardă pe om, îi ia înainte de toate mintea.

Politica urmată de cabinetul Tisza în curgerea celor din urmă de cece ani a produs în țară o nemulțumire generală și atât de adâncă, încât nu mai e cu putință să se împedecă manifestările ei.

Aceste manifestări, sânt ele oare nisece crime ori sânt, cât pentru mersul regulat al afacerilor publice, nisece iviri binefăcătoare?

Învățătorul, actorul, oratorul, și în genere omul, care 'și-a luat drept problemă de a lucra, pentru-ca să producă asupra unui cerc oare-care de oameni un șir de efecte hotărîte, înaintând în lucrarea sa, se oprește la tot pasul, ca să-și deie seamă despre rezultatele lucrării sale: nu trebuie oare să o facă aceasta și oamenii, care se află în fruntea unui stat?

La Agram și la Sibiu, ba chiar și la Budapesta curțile cu jurați au dat verdicte, care nu se potrivesc de loc cu vederile cercurilor guvernamentale.

Cât în deosebi pentru Sibiu, verdictul pronunțat de jurați cu unanimitate este o declarațiune categorică și precisă, că aici sentimentul public nu poate să condamne pe un redactor de țiar, care combate starea de lucruri creată de actualul guvern, chiar nici atunci, când el, minat de o legitimă amărăciune, ar merge poate prea departe în ceea ce privește alegerea cuvintelor. Verdictul de achitare însămnează, că aici nemulțumirea e generală și adâncă.

Ar urma acum ca guvernul să caute a se lămuri asupra cauzelor ce-au produs această nemulțumire și să-și deie silința de a le înlătura, pentru-ca să ne putem desvolta mai departe în pace.

Nu însă! El vrea să desființeze curțile cu jurați. Ele pot să existe câtă vreme își dau verdictul potrivit cu vederile lui: îndată însă ce ele spun vre-un adevăr, care lui nu îi vine la socoteală, să iau măsuri pentru desființarea lor.

De ce aceasta?

Pentru-că guvernul scie prea bine, că nemulțumirea există, este pe deplin lămurit asupra cauzelor ce au produs-o,

dar' nu poate, nu vrea să iee măsurile menite a pune capăt nemulțumirii.

„Cât pentru pertractarea dela Sibiu, — țiece „Nemzet“, — o reamintim acum nu numai drept dovadă pentru incapacitatea curților cu jurați față cu agitațiunile naționale, ci totodată și pentru caracterizarea apucăturilor perfide și oarecum ridicole, prin care agitatorii naționali și apărătorii lor vor să facă iluzorie asprimea legii, ca să salveze aparențele și să conserve pasiunile și tendențele, ba chiar să le întărească. Articolul agitator amenință națiunea maghiară pe față cu Plevna și — drept apărare — ni se dă explicațiunea forțată și ridicolă, că nu înțeleg sub aceasta decât realizarea egalității naționale! Se poate oare da unei asemenea explicări un creșmânt în toată serioșitatea? Înfrângerea, disolvarea națiunii maghiare, e indicată în articol nu numai ca dorință, ci chiar ca scop, și aceasta vor să o scuse cu obiceiurile distincțiuni, că ei nu vor decât binele statului ungar, ba chiar și pe al națiunii maghiare, dar' luptă contra maghiarizării forțate. Glorifică pe Horia și pe Cloșca și drept apărare mai și insultă națiunea maghiară prin aceea, că identifică luptele lor naționale și religioase cu reșcoala lui Horia și Cloșca, ca nisece resvrătiri locale; ca și când ar fi cu puțință ca Horia și Cloșca să se identifice cu luptele de libertate ale vreunui popor pe basa răpirilor, arderilor și stîrpirii nobilimii maghiare!

„Toate aceste apucături făcute cu intenția de a duce lumea în eroare, această lucrare contra națiunii și a statului, această turburare vedită a națiunilor și a judecării poporului, durează de decenii și va mai pute dura încă, pentru-că curtea cu jurați îl achită pe vinovat și aduce la învingere ideile subversive, favorizează prefacerea insultei în o batjocorire în fața lumii a dreptului de legitimă apărare al națiunii și al statului, înfățișându-l ca o măsură brutală condamnată de opinia publică.

„Răul e însă, că din achitarea juraților agitatorii nu numai iau nouă putere spre a agita și mai departe, ci totodată și material de agitațiune. Se provoacă și se pot provoca la judecata poporului acolo, unde nu e vorba decât de câțiva fanatici și de oameni slabi, de voturi date sub mare presiune, și o trimbiță aceasta nu numai în țeară, ci chiar și în străinătate, pentru răspândirea propagandei. Resultatul este, că de o parte în străinătate devin tot mai verosimile acușările și calumniile ce ni se fac, ear' de altă parte, că devin mai curagioși ori își perd sub presiune sinceritatea și neutralitatea și aceia, care au rămas până acum departe de agitațiuni și poate și alții.

Ba prin aceasta lesne poate să fie contrabalansată și să rămână fără de efect direcția așezată, deșteaptă și potrivită atât cu interesele naționalității române, cât și cu datorile de cetățean ungar, pe care a desvoltat-o în zilele aceste Iosif Gáll în presă, ear' Atanasie Răcz în dietă.“

Care va să țiecă: libertatea de presă trebuie suprimată, pentru-ca d-nii Gáll și Răcz să poată lucra în tignă.

Am ție noi, că guvernul își omoară oamenii. A pus odată mâna pe un biet de Român, și nu se lasă până-ce nu-l anihilează. Am avut și noi libertate de presă; atât ne-a mai rămas: trebuie să o pierdem și aceasta, pentru-ca să nu conturbăm cercurile ingenioase ale oamenilor de-al-de Gáll și Răcz.

Ear' aceasta o spune „Nemzet“ atunci, când afirmă, că jurații din Sibiu 'și-au dat votul sub presiune mare.

Ce fel de presiune?

De sigur numai de presiunea *opiniunii publice* poate să fie vorba aci.

Noi scim, că n'a existat această presiune, fiindcă era de prisos. Atât de sigur era acusatul, că este aprobat de concetățenii sei, atât de multă încredere avea în ei și în dreptatea cauzei sale, încât dintre 19 jurați scoși din urnă n'a recusat nici unul, în vreme-ce reprezentantul *statului* a recusat nu mai puțin de șapte.

Presiune n'a existat dar'. Concetățenii noștri Sași 'și-au dat verdictul în toată libertatea, ca bărbați cu caracter firm, după cea mai intimă a lor convingere.

Ba chiar nici după-ace verdictul de achitare a fost odată pronunțat, nu s'a făcut nici o manifestațiune în onoarea celui achitat.

Să admitem însă, că ei 'și-au dat verdictul sub vreo presiune oare-care, precum țice „Nemzet“, că au votat precum au votat, fiindcă le era frică să voteze altfel.

Atunci din partea cui vine presiunea? de cine trebuia să le fie frică juraților?

Din partea Românilor? — de Români trebuia să le fie frică?

Apoi, dacă-i în adevăr așa, atunci reu stă treaba d-lor Gáll și Rácș și rele serviciile le face „Nemzet“, când ne spune, că și în al lor interes libertatea de presă trebuie suprimate, și bune serviciile ne face nouă, când susține, că trecerea ne este atât de mare, încât nimeni nu mai poate îndrăzni să se pronunțe pentru guvern și contra noastră.

Procesul „Observatoriului.“

(Fine).

Apărătorul Francisc Frühbeck (continuare): Dacă însă se desemnă cuvinte scrise sau țice ca agitatoare, în acest cas trebuie să se afle totuși în esența conținutului acelora momentele, cari se rectifice acest epitet, trebuie să se vadă din acesta în contra cui și spre ce se agitează.

În forma, în tonul celor țice sau vorbite se poate da expresiune mâniei sau liniștii, reservei sau agitației, ea poate fi plină de vervă sau sarbădă — ea va imprima conținutului un timbru deosebit; — fi este însă cu neputință de a face agitoric un articol, în care nu agitează nime în contra nimeni, la nici un simțământ și la nici o faptă.

Ce atinge forma articolului, se poate mărturisii că emoționarea autorului și necontestabil vedită. Întreb însă: e în Ungaria așa de neîndatinat tonul, în care se tratează, acum satiric, acum serios, măsurile, prin care s'a amânat congresul și motivele aduse sub presupunerea că scirea „Luminatoriului“ se razemă pe adevăr? Nu sună articolul „Observatoriului“ ca suflarea zefirului în comparație cu orcanul, ce erupe din coloanele foilor opoziționale maghiare cercând a sguđu poziția guvernului?

Cine 'și-a luat osteneala de a studia complimentele, de care s'a împărțit înainte de alegeri, pe timpul acestora, și după alegeri, guvernul și cu deosebire dl ministru-president, acela trebuie să recunoască, că autorul articolului incriminat a descărcat și întrebunțat numai foarte puține arme din arsenalul bogat ce-l are îndemână.

Causa, care 'i-a impus autorului peana în mână, adică amânarea congresului bisericesc dela termenul legal la un termen, după cum cred, până acum încă nehotărît, din motive pe care autorul după părerea sa le consideră de nemernice, — desigur încă e un motiv spre a clarifica și îndreptăți agitația extraordinară a aceluia.

Dl acuzator se împedecă cu deosebire de numirea d-lui ministru-president de „sfărîmător al naționalităților“.

Înainte de toate trebuie să Vă atrag atențiunea asupra împregiurării că această calificare vine înainte în aceea parte a articolului, pe care însuși dl acuzator o numește satirică și prin ur-

mare trebuie luată ca satiră. Astfel își perde de tot presupusul caracter primejdios. De altminteri cred că nu rătăcesc dacă susțin că această numire s'a folosit adeseori și cu tot dreptul se poate referi la împregiurarea, că naționalitățile sub ministrul Tisza au învțat a renunța la multe, care se păreau a li se acordat prin legile create după pactul dualistic.

Dl acuzator învinovătește apoi articolul că în articol e expusă în mod satiric meschinăria guvernului ungar.

Trebuie să mărturisesc că această acuză nu am priceput-o bine. Dacă însă ea ar fi de a se reduce la aceea, că din articol emanează învinovățirea că a fost meschin a amăna congresul bisericesc, în acest cas trebuie să protestez în contra aserțiunii, că critica unei singurate fapte a unui singur ministru e critica întregii activități a întregului ministru.

Și acum să trec la acea parte a actului de acuză, care țice că alineatul al 8-lea al articolului formează o agitare pe față în contra națiunii maghiare, în contra statului maghiar, în contra guvernului și a instituțiilor de stat. Aflu de ajuns, dl jurați, a cita numai acel pasagi, care formează punctul de acuză al acusei. (Vorbitorul citează din „Observatoriului“ în traducere germană pasagiul cu „Plevna ungurească“ apoi continuă): Dlor jurați! V'am dat deja asigurarea, că voi da expresiune fidelă convingerii mele nu numai în critica făcută actului de acuză, ci și în cea făcută articolului incriminat. Credincios asigurării date, trebuie să declar, că autorul articolului da prin cuvintele citate expresiune cugetării că rapoartele actuale din Ungaria nu sânt favoritoare unei sărbătorii, care ar fi asemenea unei rescoale, ca cea de sub Horia și Cloșca, că sub un guvern, — care țintese a desbrăcia pe cât se poate pe toți locuitorii și cetățenii Ungariei de naționalitatea lor și a-i face să se împace în cugetul lor cu idea nu a unui stat ungar ci maghiar, — nu se pot întrupa ideile în o sărbătoare națională, care n'ar sta în unire cu amintitul scop al guvernului. Trebuie să mărturisesc, că autorul e de părere, că timpul pentru a da prin manifestațiuni populare expresiune sentimentelor naționale va sosi atunci, când spiritul ce predomnesce pe oamenii dela guvern, cari vėd mântuirea statului în contopirea cât mai îngrabă a naționalităților nemaghiare în națiunea maghiară, va fi făcut loc recunoșterii, că poți fi un fiu credincios al poporului tēu nemaghiar și totuși poți fi un cetățean sincer și credincios al statului maghiar.

Adaug, că autorul își exprimă dorința ca timpul acesta să sosească cât mai îngrabă atât în interesul statului, cât și în acela al naționalităților. Acest timp, reîntoarcerea la o adevărată politică de egală îndreptățire a naționalităților, îl numește autorul o Plevnă ungurească. Dela acest timp sperează el redobândirea acelor drepturi neînstrăinare și a acelei libertăți, de care crede că e lipsit poporul seu. Poate-se afla aci vreo agitare fățișă în contra statului, în contra națiunii maghiare etc.? E cineva în contra căruia s'ar fi agitat? În actul de acuză țice se țice: Fără îndoială din provocarea articolului adresată cetățenilor statului de naționalitate română apare intențiune de agitare, care nu cere dela aceia nici mai mult nici mai puțin, decât ca ei să cultiveze cu îngrijire din pietate cătră Horia și Cloșca idea unei Plevne unguresci pentru redobândirea presupusei lor libertăți răpitate.

Îmi pare foarte rău, că sânt nevoit de a cualifica din nou actul de acuză țice de o aserțiune necorectă. E drept, că în articolul inci-

minat se țice, că fiecare Român să cultiveze și hrănească în sufletul seu, în cântecele sale, în legende amintirea eroilor sei și a faptelor acestora; dar' despre o provocare adresată poporului român, ca acesta să cultiveze idea unei Plevne unguresci, nice urmă nu află. Chiar dacă s'ar fi exprimat provocarea de a nu lăsa se apună speranța în o schimbare a relațiilor favoritoare aspirațiilor naționalităților din acest stat, chiar nice în aceasta nu se poate privi nice o agitare, și cu atât mai puțin o agitare în contra statului maghiar, în contra națiunii maghiare și a guvernului maghiar.

Să fi făcut oare autorul prin aceasta mai mult decât diferitele partide opoziționale maghiare din statul nostru, care țintesc nu numai la schimbarea oamenilor dela guvern, ci și la o schimbare a bazei de stat, a relațiilor jumătății noastre a monarhiei față de cealaltă jumătate? Mai mult să fi făcut autorul articolului decât p. e. deputatul Grünwald, care în ședința din 10 a l. c. n. a casei deputaților a țice: „Nu spun pentru prima oară, că neaternărea și independența Ungariei e un ideal, ba poate mai mult, e un sentiment intern așa de mare al sufletului națiunii, încât numai deodată cu moartea acestei națiuni poate să peară. Nu există Ungur adevărat care se renunță baremi numai pe un moment dela acest ideal. Deosebirea dintre noi amēndoi e numai că o parte a națiunii e de convingerea că idealul nu se poate realiza ađi, mâne ori poimâne, aceasta e o curată cestiune de oportunitate. Dela această idee, dela acest drept, cred că nu renunțăm nime în această feară.“

Dacă acum cetățenilor de stat maghiari le e permis, a nutri un ideal, ce stă în contra țicere cu constituțiunea actuală a statului, — să le fie interzis oare cetățenilor de stat nemaghiari ai Ungariei și să li se compute ca punibilă dorința după un timp în care li se vor da drepturi avute mai înainte.

Mai revin odată la actul de acuză țice și aceasta o fac de astă dată numai pentru o cestiune formală cuprinsă în acela.

În alineatul penultim al actului de acuză țice, dl acuzator țice: „Deoarece respectiva agitare formează culpa de agitare prevăduță în § 172 al codului penal, acuz pe dl Georgiu Barițiu, redactorul responsabil al „Observatoriului“ cu săvșșirea aceleia.“

§ 172 al codului penal consistă numai din două alineate dintre care fiecare tractează despre delict separate: primul alineat despre agitare contra legii, a ordinațiilor, a dispozițiilor sau deciziunilor autorităților, al doilea însă despre ura în contra vre unei clase a populațiunii, în contra vre unei naționalități sau confesiuni religioase.

E curios, că cazul subversent nu se poate referi nici la unul din aceste două alineate ale nimitului § nici la alte dispozițiuni ale legii, nici chiar în cazul dacă dl acuzator ar avē dreptate, că în articolul incriminat s'ar fi făcēnd provocare la nutrirea ideei unei Plevne unguresci. E cu atât mai bătētoare la ochi împregiurarea, că dl acuzator nu se hotărăsece după care din cele două alineate să acuze pe dl Barițiu: după alineatul prim sau al doile al §-lui 172 din codul penal?

E bătētoare la ochi această împregiurare, dar' nici decât neexplicaveră, deoarece ce nu e lucru ușor a distinge corect între două delict divergente.

Considerând deci că nici din provocarea la lege, nici din indicarea faptei, nu se poate afla cu care delict îl învinovățesce dl acuzator pe

acusat, declar actul de acuză țice ca necorespunđător §-lui 25 al procedurii curților cu jurați.

Nu mai am nimic de adaus întru apărarea clientului meu și mă îndrept, dlor jurați, cătră d-voastră cu rugarea a aduce verdictul astfel, precum Vē comandă conștiința și convingerea d-voastre.

Vice-procurorul Tribus: Recearcă pe jurați ca să nu se ocupe cu aplicarea §. 172 al codului penal, ci să judece simplu: dacă articolul incriminat conține o agitare a naționalității române în contra celei maghiare?

Acusatul: Protestează în contra aserțiunii că în articol s'ar fi cuprinđend agitare în contra națiunii maghiare. În tot articolul, țice domnul Georgiu Barițiu, nici vorbă nu e de națiunea maghiară.

Poporul român cu cel maghiar nu se dușmănesc. Noi luptăm în contra unui sistem nimicitor, dar' aceasta nu va să țică că sântem dușmani ai națiunii maghiare. Da, sântem dușmani și nu vom să înțelegem identificarea statului maghiar cu națiunea genetică maghiară; sub stat înțelegem noi complexul națiunilor țerii, ear' nu o singură națiune; aceasta nu o putem cuprinde cu cereri nostri.

Apărătorul Francisc Frühbeck: Face o replică și apoi presidentul tribunalului pune juraților întrebările îndatinat:

1. Sânt jurați convinși, că articolul intitulat „Frica guvernului de umbrele etc“ publicat în n-rul 83 al „Observatoriului“ cuprinde o agitare în contra vre unei naționalități?

2. Sânt convinși jurații în conștiința lor, că pe timpul când a apărut în n-rul 83 al „Observatoriului“ lucrarea citată în întrebarea primă, acuzatul Georgiu Barițiu a fost responsabil redactor al acestui țiar?

3. Sânt convinși jurații în conștiința lor, că pentru publicarea articolului pomenit în prima întrebare, Georgiu Barițiu e vinovat de delictul de agitare?

Dacă din întēmplare ați fi răspunđend cu ba la această întrebare, ear' la cea dintăiu și la cea de a doua cu da, trebuie să vi se mai adreseze o întrebare, și adică:

4. Sânt jurați convinși în conștiința lor despre aceea, că acuzatul, tot referitor la articolul cuprins în memoriul țiar, e vinovat de neobservarea atențiunii și a grijii cerute dela redactorul responsabil prin lege?

Jurații se retrag. După o consultare scurtă șesedintele curții cu jurați, Francisc Zimmermann, declară, pe cuvēntul seu de onoare, că curtea cu jurați cu unanimitate: neagă prima întrebare, a doua o afirmă, ear' a treia o neagă. Astfel întrebarea a patra devine superfluă.

Cu aceste s'a sfșșit pertractarea acestui proces de presă.

Revistă politică.

Sibiu, 8 Decemvrie st. v.

Baronul Sennyey prin cuvēntarea sa inaugurală, ținută din scaunul presidial al casei magnaților, a confirmat pe deplin prețicirile acelor, cari susțineau că n u dl Sennyey va fi cel ce lasă din principiile sale, dacă va reîntra în viața politică. Mai lămurit nu se putea exprima inexorabilitatea și independența în privirea susținerii principiilor, de cum s'a auđit din gura noului șesedinte al casei magnaților.

Foița „Tribunei“.

Jucării și jocuri de copii.

adunate

de P. Ispirescu,

culegător tipograf.

Arșicele *)

Arșicele sânt încheietura genunchiului de dindērēt la vite, și anume osciorul, acela care pe amēndouē muchile sânt făcute cam ca un S.

Sânt arșice din dreapta și arșice din stânga, după cum es, dela piciorul din dreapta, sau dela piciorul din stânga al vitei.

Cu aceste încheieturi eșite dela oi, și numite arșice, se joacă bășii fel de fel de jocuri, începēnd de cu primăvara, până vine timpul smeului.

Arșicele dela miei se numesc miele, cele scoase din pastramă se numesc capre. Ele sânt mai mari, fiindcă vin dela oi și berbeci tăiați la zalhana și sânt întărite de saramura, în care a stat pastrama. Arșicele scoase dela țapi și dela capre, care sânt și mai albe la os, se numesc solbe.

Caprele și solbele nu se pot roade cu dinții; eară mielele se pot roade. Acesta este mijlocul, prin care bășii deosebesc soiurile de arșice, unul de altul.

*) În Moldova la plur.: arșicii.

Toate părțile arșicului au nume. Partea care este cam cocoșată, când stă arșicul culcat cu această parte în sus, se cheamă o m. Partea cea de desubt, adică din potriva omului, și care are o găunătură destul de mare, se chiamă gaură.

Când arșicul stă ridicat pe muche, cu partea scobită în sus, partea aceasta se numește beiu; eară partea din potrivă, care stă pe pământ, se numește siciu. Se cheamă că stă arșicul țuț, când se întēmplă de stă în cap ori în picioare. Aceasta se întēmplă rar.

Arșicul acela, care-l întrebunțesce copiii spre a lovii alte arșice, se cheamă ichiu. (Dincolo de Milcov se numește Țap.) El, trebuind să fie mai mare și mai greu, se plumbuesce.

Pentru aceasta se pētrunde arșicul din beiu în siciu și din cocoșetură în găvănătură, și se umple cu plumb topit.

Apoi partea din găvănătură se freacă pe o peatră, ca să se netețesce, partea pe care se duce ichiul, tărșindu-se, când dă cu dînsul la joc.

O capră prețuesce cât două miele; o solbă cât trei. Un ichiu bun, n'are preț.

Ichiurile din dreapta sânt deobște mai căutate: Se țice că este din dreapta, arșicul care ținēndu-l de cap, siciul vine la degetul cel mare, ear' găvănătura în afară. Se țice că este din stânga, când beiu vine la degetul cel mare. Totdeauna când se ține ichiul în mână, fie din

dreapta, fie din stânga, partea arșicului ce se cheamă om, stă cu partea cătră palma copilului.

Numērul arșicelor cât trebuie să pună cineva deodată la un joc, se numește giol.

I.

Jocul în Beiu bun.

Acest joc se joacă numai în doi. Este joc pe puse și joc pe nepuse.

Jocul pe puse se urmează astfel:

Se așeađă amēndoi copiii jos, unul împotriva altuia. Se învoesc mai întăiu, decât să le fie giolul, de unul sau de două arșice.

Ei pot altfel să aibă mai multe arșice. Ba unul poate să aibă mai multe, altul mai puține; dar' astea n'au de a face cu jocul întru nimic.

Să țicem că s'au învoit cu giolul de două arșice: pun deci fiecare câte două. Unul dintr'înșii ia în mână aceste patru arșice și dă, apoi le ia și celalalt și dă și el; astfel unul după altul pe rînd.

Se cheamă că dă ținēnd amēndouē giolurile în mână, și săltānd-o în sus, lasă arșicele să cadă jos. Câte arșice se întēmplă să cadă cu siciul în sus, pentru atătea pune cel ce a dat, câte două miele, și apoi tot el dă din nou. Când nu cade nici un arșic pe muche, se țice că sânt moarte. Atunci le ia de jos celalalt copil și dă dînsul. Cel ce dă arșicele, le ia, dacă unul sau mai multe din ele cad cu beiu în sus; ear' dacă cade și siciul și beiu, se numește siciu și beiu, și le ia celalalt.

Cel ce a luat arșicele, lasă jos numai giolul seu, celalalt trebuie să pună și el atătea arșice, adică, de câte s'a hotărît să fie giolul, și cel ce a cāștigat începe jocul.

Când unul din copii sfșșesce arșicele, giolul cāștigătorului rămāne jos, dacă giolul este de un arșic; ear' dacă este de două, atunci ia un arșic și rămāne jos numai unul.

Pe acest arșic el surchidesce, începēnd cāștigătorul și apoi pe rînd, odată unul, odată altul.

Surchideala se face în chipul următor:

Se ia arșicul cu două degete, adică cu degetul cel mare și cu degetul arētător, de muchi, cam dela capēt, copilul strînge ușurel degetele, saltă puțin mână în sus și lasă să scape arșicul, aducēnd degetul arētător pe de-asupra celui mare. Arșicul cade rotindu-se preste cap.

Dacă cade beiu când surchidesce băiatul cāștigător, îl ia și jocul încețesce, deoarece ce perđătorul nu mai are arșice ca să urmeze jocul; ear' dacă cade cu siciul în sus, atunci pune două miele și jocul urmează.

Dacă cade cu siciul în sus la copilul care a sfșșit arșicele, când surchidesce, mai dă odată, fiindcă n'are să pună; ear' dacă cade beiu, băiatul cāștigător este dator să pună două miele și jocul urmează.

Pune câte două miele, dacă așa le-a fost vorba dela început ca giolul să fie decâte două miele; eară altfel pune câte o micală.

Am pomenit inexorabilitatea baronului cu toată precugetarea, fiindcă acuma este mai pre sus de ori-ce îndoială, că dl Tisza a fost silit de a se adresa baronului Sennyey, și acesta n'a primit ofertul decât necondiționat. De aceea rapoartele diarelor din Budapesta mai independente ne amintesc și fața posomorită a dlui Tisza, care da din cap auzând pe președintele casei rostind unele cuvinte ca aceste: „Eu mă înfățișez în cercul D-voastre cu deplina susținere a neschimbătelor mele principii politice și a independenței convingerii mele. Deoarece cu guvernul nu stau pe baza solidară a principiilor identice, am ținut de cea dintâi dorință a mea, de a lămurii la treptele Tronului ca și în fața guvernului poziția mea politică cu o sinceritate, ce exclude ori ce îndoială“. Mai hotărât nici că se poate. Și cu toată declarația sinceră baronul Sennyey, care se arată pe față drept un contrar al guvernului actual, ocupă fotoliul presidial din casa magnaților la propunerea aceluiași guvern. Aceasta ni se pare cu deosebire ciudat într-o țeară, despre care se susține, că respectează cu deosebire formele parlamentare. De aci încolo baronul Sennyey e un factor însemnat în statul Ungariei. Și „Neue freie Presse“ sfârșesc cu drept cuvânt un articol prim al său cu următoarea enunțiere gravă: „Astfel deci cu ziua de astăzi s'a creat o faptă politică, a cărei însemnatate și ale cărei consecuențe pentru desvoltarea parlamentară a Ungariei ați nimenea nu le poate taxa. Dar' o urmare se poate după părerea noastră deja acum deduce din aparițiunile politice. Încă înainte cu un an un cabinet Sennyey a fost un lucru cu neputință. Această neputință de azi încolo nu mai există. Dl Tisza a făcut partidul conservator capabil de viață și de guvernare, de aci încolo trebuie să se țină cont de eventualitatea, că într-o zi ministerul Tisza va fi înlocuit de un cabinet Sennyey“.

Prelegerea conducătorului cehic Rieger, din nou da ocaziune întregii presei ungurești și celei din Cislaitania, de a se ocupa cu raporturile dintre Maghiari și Cehi. Prilegiul nemijlocit i-l oferă nise discuțiuni din clubul Cehilor uni din Praga, unde s'au desvoltat în adevăr nise vederi de tot ciudate despre „Maghiari și Cehi“. Dăm și noi un extras al discuțiunilor precum urmează:

Scriitorul Holecek arată, că Dr. Rieger deja în 1883 s'a exprimat în același chip față de un raportor al lui „Kraj“; s'ar părè deci, că-i este binevenită orice ocazie, unde și poate manifesta reavoința sa față cu Slovaci. Și totuși singura politică practică a Cehilor nu poate fi decât numai o politică slaveană. Cumcă ideea slaveană nu dispăre, a dovedit-o însuși Rieger, de vreme ce a recunoscut-o cel

Așa se joacă în Beiu-bun pe puse, iară pe nepuse se deosebesce oare-cum.

Tot așa se așează unul împotriva altuia; tot așa hotărăsece de câte miele să fie giolul; tot așa dă unul după altul; numai când giolurile cad cu siciul în sus, nu se pune nimic; asemenea nu se ține în seamă, când arșicele cad siciu și beiu, ci se ia numai atunci, când a căzut unul sau mai multe arșice beiu, de cătră cel ce a dat.

Asemenea și la surchideală nu se ține în seamă siciul, ci numai câștigătorul este dator să pună când cade beiu la cel ce perde.

De multe ori se întoarce jocul dela surchideală, și câștigătorul perde toate arșicele.

Astfel se joacă până-ce unul din copii pală pe celalalt. Se dice că l'a spălat, când jucătorul perde toate arșicele.

Eară dacă copilul perdut își arată soțului sau părerea de rău ce simte, acesta îl întimpină cu vorbele:

— „Măi! da prost mai ești tu, măi, cum se poate să plângi tu după nise o ase păcătoase.“

Sunt unii băieți, care sciu să potrivească arșicele cum se cață în totdeauna beiu. De câte copii se ferece ceilalți, sub cuvânt că ei sunt giolari.

Asemenea se ferece și de cei cărcotași, sub cuvânt că fac cu șoalda.

puțin pe terenul literar. Cehii nu pot ajuta Slovacilor; dar' nici nu pot privi cu nepăsare la suferințele lor, care întrec pe cele ce au trebuit să le îndure raialele sud-slavice dela Turci. Oratorul apoi porni la atacurile cele mai vehemente în contra Maghiarilor, pe cari i numește „o castă stăpânitoare“, mestecând din toate colturile și din toate națiunile, o castă, căreia limba maghiară astăzi i servește numai drept un șiboleț, după care singuraticii membri se recunosc, precum ea mai înainte s'a servit de limba latină; o castă a cărei existență se bazează pe principii imorale și la care forța totdeauna a primat morala.

Deputatul Carol Tuma declară de o nenorocire dureroasă pentru o națiune, dacă un bărbat, care ocupă o poziție în sinul națiunii ca și Daniil O'Connell la nația irlandeză, dovedește așa o slăbiciune, încât îi curtescesc pe vechii dușmani ai națiunii; și că nu pregetă, spre a ajunge favorul lor, de a renega întregul seu trecut, dorințele și sentimentele națiunii, ba chiar și pe proprii frați nenorociți. Cu hohot de batjocură au primit foile guvernamentale maghiare plecaciunile lui Rieger înaintea „națiunii cavaleresci“; nu-i folosesc nimica la ele, că dînsul a renegat idea slaveană și întreaga opoziție în contra dualismului; un astfel de fiasco l'a avut Rieger pentru 30 Noemvrie al seu. Stăm rușinați înaintea adversarilor nostri, și ce să cugete vătămății nostri frați slaveni și pretinii nostri de încrederea și sinceritatea noastră? Este deci dorința noastră de a protesta înaintea pretinilor și a dușmanilor cu toată hotărîrea în contra enunțaciunilor lui Rieger. Tuma constată că tocmai Rieger a fost, care în 19 Septemvrie 1848 i-a vătămătat pe Maghiari, când cu deputația lor la Reichstag-ul din Viena, astfel încât acestia n'au putut-o uita lungă vreme Cehilor. Într'un discurs pasionat dînsul a expus Reichstag-ului, ca deputațiunea maghiară se nu fie nici primită. Astfel cugeta Rieger pe atunci și n'a voit să rețină brațul lui Windischgrätz, care decătră Praga s'a ridicat cu o sută de mii soldați în contra libertății Ungariei. Și astăzi același Rieger măgulesce puternicilor biruitori maghiari și părăsesce fără inimă pe bieții nostri frați din imperiul de sub coroana lui Stefan. De atâta curtenire față cu Maghiarii dînsul se împretinesce cu doctrina imorală, că națiunile se nu se conducă de principii morale ci egoiste și sperază că Maghiarii vor fi așa de naivi să creadă că noi Cehii ne-am și împăcat cu dualismul. Dar' Maghiarii nu sînt de ieri-astăieri și naivitatea e în partea dlui Rieger. Maghiarii n'au uitat, cum organele dlui Rieger până la momentul, când partidul seu a fost patronat de contele Taaffe, a condamnat dualismul, drept o instituție ce Austria nu o poate suporta timp îndelungat. „Ziua proclamării dualismului“ — a scris Palacky în 1873 — „a fost ziua născerii panslavismului în înțelesul seu cel mai nedorit, și nașii sei sînt părinții dualismului. Ce va urma acum, poate vedè ori și cine. Noi Slavii așteptăm consecuențele cu durere sinceră dar' fără frică. Noi am fost înaintea Austriei și vom fi și după Austria“. Și în 22 Maiu 1867, Dr. Rieger a dis în Petersburg în public: „Cea mai mare națiune după număr e cea slaveană, durere însă încă nu cea dintâi. Causa trebuie să o căutăm în aceea, că am fost până acuma membre despărțite ale unei familii, dintre care fiecare a avut de a lupta cu alt dușman, unii cu Maghiarii, alții cu Germanii, al treilea cu Tatarii. Dar' eacă începu să ne lumineze soarele solidarității slave și am înțeles, că sîntem o nație și că spriginindu-ne unii pe alții împrumutat, vom fi o nație mare, atât de mare în realitate, cât de mare sîntem deja după număr“. Și bărbatul care a vorbit astfel acuma jertfesc pe Slovaci de dragul Maghiarilor. Noi înțelegem altcum idea sloveană. „Noi nu vom părăsi nici odată pe frații noștri de sub Tatra. Dacă Maghiarii, pre lungă toate legile de tranșacție, nu se abțin de a se amesteca în afacerile noastre, spre a ne împedeca în sacul nostru drept, apoi nu înțelegem de ce se nu ținem la frații noștri slovacești și de ce se nu-i spriginim cu toate mijloacele iubirii active în apărarea contra nedreptății și neindreptățirii.“

Iuliu Gregr declară de greșit metoda dlui Rieger de a voi să câștige favorul Maghiarilor prin renegarea sentimentelor intime, căci cu Maghiarii trebuie umblat altcum, și spre scopul acesta sînt două bătăi spornice: înoirea iminentă a tranșacției ungurești și idea naționalității, cu deosebire idea slaveană, a cărei existență se neagă acum așa de tare din partea Cehilor bătrâni. Învoirea tranșacției, a dis Gregr, trebuie să fie șurupul, pentru politicul ceh, care stă în fruntea delegațiunii cehice din Reichsrath, și care nu trebuie să uite că maioritatea la înoirea tranșacției trebuie să fie acolo, unde se dau Cehi. Gregr a expus foloasele mari ce le trage Ungaria din tranșacție pe spelele cislaitane. A doua bătăie a Cehilor în contra Ungariei a dis Gregr este idea naționalității. În fie-care pas al guvernului ungureș se exprimă frica de idea naționalității popoarelor slavene, respective frica de panslavism. Acest slavism cu puterea ascunsă în el este o nălucă maghiară și n'ar fi înțelept de a da din mână

un factor cu atâta putere și de a părăsi de bună voie ceva cu ce ai pute influența puternic asupra domnilor Maghiari în momentul potrivit. Din contră trebuie arătat la puterea și însemnătatea ideii slavene și trebuie spus domnilor, că singura puțință de a depărta din idea aceasta primejdia amenințătoare Maghiarilor, este respectul de dreptul nostru istoric și de acela al celorlate națiuni slavene. Idea națională e mai puternică ca dinamita, căci ea dă în aer state întregi, precum experiența a dovedit de repețe-ori. Un dualism ca acela ce se practică astăzi, nu-l poate recunoaște nici un politic cehic...

Precum se vede înfrățirea ceho-maghiară nu se va realiza în curînd.

Cronică.

Comitetul administrativ al comitatului Sibiu va ține la 29 Decemvrie n. a. c. ședință generală extraordinară în sala otelului „Împăratul Romanilor“. La ordinea zilei sînt 34 obiecte, între care bugetele mai multor comune.

Concert de adio va da azi în 20 Decemvrie n. „*Quintetul saxofonic ardelean*“ cu concursul *capelei orășenești din Sibiu*, sub conducerea maiestriului de capelă P. Hermann și C. Peter. Programul: Partea I: 1. *Overtură în stil italian* de Fr. Schubert — capela orășenească. 2. „*Auf dem See*“ de Mendelssohn — *Quintetul saxofonic*. 3. „*Wiener Lebensbilder*“ vals de Farbach jun. — capela orășenească. 4. *Arie din opera „Furioso*“ de Donizetti (solo-sopran) — *Quintetul saxofonic*. 5. „*Waldhorn-Concert*“ de Fr. Strauss (dl I. Coci) — capela orășenească. Partea II: 6. „*Albumbblatt*“ de Richard Wagner — capela orășenească. 7. „*Scherzo*“ de Saint Saëns — *Quintetul-saxofonic*. 8. „*Serenadă*“ de I. F. Hummel — capela orășenească. 9. „*Blumenlese*“, potpourri de C. Peter — *Quintetul-saxofonic*. 10. „*Im Wald*“, polca-concert de P. Hermann. Începutul la 8 oare. Publicului i se ofere de astă dată pentru ultima oară ocaziunea de a cunoaște saxofonul. Saxofonul e un instrument inventat la Paris de Ch. Sax și apreciat de cunoscătorii de musică. Acest instrument e introdus în toate capelele musicale militare din Anglia și Franția.

Himen. Dl Pompiliu Pipoș candidat de avocat s'a încredințat la 4/16 a. l. c. cu d-șoara Aurelia Roșescu din Cluj.

Din Bucovina. Dl Simighinovici și dl Dumitru Onciul au fost promovați șilele acestea la universitatea de aici ca doctori, și adevă cel dintâiu ca doctor în drept, celalalt în filosofie. La alegerile comunale din Cernăuți au reșit 7 Români dintre 16 străini, în parte mare Jidani. Partida jidovească din colegiul al treilea împărția printre alegătorii bilete de hârtie de argint. Candidații acestei partide jidovesci au fost banchierul Wagner, bogitașul Pittinger etc.; ei nau reșit la alegeri. Dintre Români au fost aleși: adv. Dr. Tabora, Bendella Dr. Tomasciuc, Lupul, Vasile Morar etc.

Consilierul dela guvernul de aici, dl Eugen baron de Stircea s'a logodit cu d-șoara baronesa Cârstea; asemenea s'a logodit d-șoara caval. Zotta cu baronul Wildburg, căpitan la regimentul nr. 41, staționat în Cernăuți.

Răscumpărare de cai ferate în România. Guvernul României dice „Românul“ va lua peste curînd în exploatare linia Lemberg-Cernăuți.

O comisiune de ingineri, din cari fac parte dnii Radu, Mănescu, Saligny și alții, au fost însărcinați de ministrul lucrărilor publice cu recepțiunea provizorie a acestei linii.

Așadar răscumpărarea este pe cale de a fi terminată.

D. Colonel Dona din statul-maior român, a fost însărcinat cu funcțiunea de șef al marelui statmaior al oștirii României.

Manuscripte și cărți vechi.

I. Manuscriptele care se află la dl A. Gavra în Arad după „Fóia“ din an. 1862 și 1848.

1. „*Historia Valachorum*“ Samuelis Clain 4 tom. Blaj 1801 (294¹/₃ de coale).

2. „*Brevis Notitia rerum Daciarum*“ Collecta atique ordinem redacta per Joannem Monorai a. 1822 (48²/₃ coale) se află în românește.

3. „*Scurtă cunoștință a lucrurilor Daciei*“ 368 pag. 46 coale împrumutată lui Gavra de Moise Fulea, ear' după moartea lui M. Fulea au rămas la Gavra.

4. „*Manuscriptum Latinum*“ 15¹/₂ coale.

5. „*Material istoric latinesc transilvan*“ 222 pag. 27⁶/₈ coale.

6. „*Lapis Offendiculi*“ manuscriptum decipiatum 30 coale.

7. Istoria împărecherii între bis. res. și a apusului trad. și scrise de S. Clain 509 pag. 63⁵/₈ coale.

8. *Cronica Românilor*, Șincai 3 vol. 1 819 pag. II 793 III 492.

9. *Istoria și Cronica Moldovei de Constantin Miron* logofet prescrișă de Samuil Clain 1781 260 pag. 32⁴/₈ coale.

10. *Historia bisericii Ardealului de S. Clain* dată spre tipărire lui Gavra prin archim. mănăstirei St. Georgiului dl Grigorie Chirilovicu.*)

11. *Transumptium B. M. Virg. dl Colos-Monostor*.*)

II. Manuscriptele dlui Ioan Barac date dlui A. Gavra spre ale tipări, însă până astăzi nepublicate.

1. „*Istoria lui Ulises regele Italiei*.“
2. „*Lucreția vicleană soție*.“
3. „*Loreti, o fecioară de sat*.“
4. „*Pipelea*“ întimplare comică.
5. „*Corăbierul cel dintâiu*.“**)

III. Cărți vechi ce se află de vîndare la dl Emilian Micu, învătător în Szpatta, com. Caraș-Severin.

1. Căzania de Iași 1643 completă.

2. Primul calendar românesc. Brașov 1733 de dasc. Petcu Sioanul.

3. Propovedanii la oameni morți de Samuil Clain. Blaj 1784 ed. I.

4. Pravila de Viena 1788.

5. Tălcuirea Evangeliilor de Eustatievic. Sibiu 1790.

6. Pravoslavnică mărturisire Dositeiu. Bucuresci 1794.

7. Gramatica Radu Tempea. Sibiu 1798.

8. Propovedanii și didacții de Petru Maior. Buda 1809 — 2 vol.

9. Cavaleria nopții 5 vol. Vulcan.

10. Biografia lui Traian de Gorjan.

*) Despre cărțile de sub nr. 3, 19 și 11 veți Drama dlui Gavra. Buda 1844 pag. 192.

**) Veți „Fóia“ 1848 nr. 35.

Posta ultimă.

Viena, 19 Decemvrie n. Cadavrul aflat în Kierling, după constatarea oficială e fugitul Jauner, care a trebuit să plătească cu moartea greșile sale. S'a constatat acum că ieri la amești cu trenul accelerat dela 1/2 12 oare Jauner a călătorit la Klosterneuburg, de unde a mers mai departe pe jos până la Kierling, aci a umblat mai mult timp în dreapta și în stînga, s'a așezat lîngă cimiter și cu lupta grea a cugetului de sinucidere acum se scoboria în șanțul din apropiere, acum earăși se reîntorcea până ce în sfîrșit s'a suit pe un scaun și privind spre cimiter a descărcat revolverul în templă capului după care a căzut jos. La dînsul s'au aflat 24 fl. bani gata și fotografiile părinților și a pruncilor sei. În o epistolă aflată la el numește pe Kuffler picinătorul acestei nenorociri.

Diracțiunea băncii de escompt anuncie că lipsesc definitiv suma rotundă de două milioane. Depozitele se află în cea mai bună ordine.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 20 Decemvrie n. Casa deputațiilor. La propunerea de rezoluție a lui Irányi, după care judecătorii ar avè să pășească pentru ridicarea imunității deputațiilor respectivi numai atunci dacă acestia nu urmează provocării de a se pronunța în privința acțiunii — se predă comisiunii de imunitate și de acolo comisiunii de petiție. Propunerea comisiunii privitoare la respingerea cererii pentru extradarea deputatului Alexie Papp se respinge cu 79 contra 77 voturi pronunțându-se extradarea.

Ministrul de comerț Szécheny răspundînd la o interpelație în privința urcării vămilor agrare franceze, declară că încă în 6 Octomvrie n. a. c. a convenit cu guvernul austriac asupra unei învoiri pentru o procedere uniformă în contra urcării vămii intenționate din partea franceză. Altcum urcarea vămilor formează acum încă numai o intenție și cel mult obiectul de pertractări. Guvernul va face tot pentru susținerea intereselor ungare. Răspunsul se ia spre sciință.

Halmi, 20 Decemvrie n. Andreiu György a fost ales cu unanimitate de deputat.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Extras din foaia oficială.

Publicări.

Din partea tribunalului din Braşov se provoacă erecţii după Paraschiva Câmpulungean din Rejnov a se însina în 45 zile.

Din partea comisariatului montan din Abrud se convoacă interesaţi băilor S. Gheorghe, Hania Dumitresci şi St. Ioan Evang. la o adunare extraordinară în 9 Ianuarie 1885.

Sciri economice.

Criza Monteră în România. „Curierul financiar“ dice:

„Toţi cunosc că criza monetară prin care trece aşi România se datorează unei rele situaţiuni economice provocată de deficitul ce lasă importaţiunile asupra exportatiunilor şi care reclamă o plată în aur de 190 şi mai bine de milioane în străinătate, în care intră şi anuităţile datoriei publice în suma de 50 milioane. Dacă produsele noastre, care stau grămădite în porturi şi în toate centrele noastre comerciale ar fi fost căutate anul acesta cu aceeaşi preferinţă, cu care au fost căutate în alţi ani de pieţele consumătoare ale Europei, acest deficit ar fi fost acoperit şi am fi avut încă un excedent de numerar aur în ţeară. Din nefericire, am arătat şi altă dată, recoltele fiind pe de o parte bune în toată Europa anul acesta, ear' pe de alta concurenţa Indiei, Egiptului, Americii şi Australiei fiind din cele mai zdrobitoare penfru noi, a trebuit forţamente, să cădem în una din acele situaţiuni rele economice, din care nu putem eşi decât dacă ne-am schimba viaţa.“

„După unii, între cari ne putem numera şi noi, această schimbare de viaţă consistă în faptul de a rezolva cât mai repede posibil cestiunea agricolă şi cestiunea industrială în sensul protecţionist.“

Despre partisanii etalonului de aur şi ai schimbării stocului băncii, „Curierul financiar“ dice:

„Acestia nu voesc a recunoască reaua stare economică, de care ne plângem.“

Şi mai la vale, constatând că numerarul în argint nu e prea mare pentru a fi luat ca pricină a crizei, acelaşi organ afirmă din nou:

„Sântem obligaţi a recunoască că agiul exorbitant al aurului nu poate fi decât efectul unei rele stări trecătoare, care se poate combate earăşi prin'o altă stare economică îndreptată.“

„Economiste roumain“ dice:

„La rîndul nostru, luând cuvântul în această desbatere, vom recunoască împreună cu toţii, că raritatea aurului provine din diferenţele ce s'au produs de câţiva ani între export şi import.“

„Anul acesta criza a fost provocată mai întăiu de lipsa de export pe timpul verei, şi a fost agravată în urmă de speculaţiune. La aceste cauze s'au mai adăugat falimentele Spartali şi Nicolopulo, cari vor ave drept urmare scăderea creditului ce au cele mai multe din casele noastre de bancă în străinătate, ceea ce va accentua şi mai mult greutăţile situaţiunei.“

„Mijloacele ce se propun, ca îmbunătăţirea agriculturii, stabilirea unei industrii naţionale, sânt mijloace excelente, dar efectele lor nu se vor simţi decât peste câţiva ani.“

„Adoptarea etalonului deaur, propus de unii, nu e aşa uşor de aplicat, mai întăiu pentru-că ar cere mari sacrificii, între altele emiterea unui împrumut în străinătate al cărui coupon ar trebui să fie plătit în aur. Apoi cestiunea se desbate încă în multe ţeri, rezultatele nu sânt tocmai sigure, în sîrşit aceasta nu e o cestiune ca să poată fi deslegată într'o zi. Statul în momentul de faţă, nu poate face nimic în acest sens.“

„Banca singură poate lucra cu folos, urcând-şi scontul şi schimbându-şi stocul în aur.“

Lăsând de parte acest din urmă mijloc, „Economiste roumain“ e şi el de părere, că cauza crizei e în starea noastră economică şi că statul nu poate face nimic, în momentul de faţă.

Piaţa din Sibiu, 19 Decemvrie. Grâu Hectolitra 74—80 Kilo fl. 4.80 până fl. 5.60, grâu mestecat 68 până 82 Kilo fl. 3.60, până fl. 4.40 sęcara 66 până 72 Kilo fl. 3.20 până fl. 3.80, orş 58 până 64 Kilo fl. 4.— până fl. 4.60, ovės 38 până 45 Kilo fl. 1.75 până fl. 2.35, cucuruzul 68 până 74 Kilo fl. 3.— până fl. 3.60, mëlaiul 74 până 82 Kilo fl. 5.— până fl. 6.—, crumpene 68 până 70 Kilo fl. 1.50 până fl. 1.70, semănţă de cânepă 49 până 50 Kilo fl. 10.— până fl. 11.—, mazerea 76 până 80 Kilo fl. 7.— până fl. 8.—, lintea 78 până 82 Kilo fl. 11.— până fl. 12.—, fasolea 76 până 80 Kilo fl. 5.— până fl. 6.—, păsat de grâu 100 Kilo fl. 17.— până fl. 18.—, făină Nr. 3 100 Kilo fl. 13.— Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slămina 100 Kilo fl. 55.— până fl. 60.—, unsorea de porc fl. 54.— până fl. 56.—, sęc brut fl. 33.— până fl. 36.—, sęc de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sęc fl. 56.— până fl. 58.—, săpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fën 100 Kilo fl. 1.80 până fl. 2.—, cânepa fl. 41.— până fl. 42.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.50, spiritul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită Kilo 44 cr. carnea de vitel 40 până 50 cr., carnea de porc 46 până 50 cr., carnea de berbece 24 până 26 cr., ouş 10 cu 30 până 35 cr.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 18 Decemvrie st. n. 1884.

Table with 4 columns: Renta amort. (5%), Rur. conv. (6%), Act. de asig. Dacia-Rom., Banca naţională a României, Impr. oraş. Bucuresti, Credit mob. rom., Act. de asig. Naţionala, Scrisuri fonciare urbane (5%), Societ. const., Schimb 4 luni, Aur.

Bursa de Viena

din 18 Decemvrie st. n. 1884.

Table with 2 columns: Item (Rentă de aur ung., hârtie, etc.), Price.

Bursa de Budapesta

din 18 Decemvrie st. n. 1884.

Table with 2 columns: Item (Renta de aur ung., hârtie, etc.), Price.

[71] 23

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

în Sibiu,

≡ fundată în a. 1868 ≡

asigurează pe lînga condiţiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc şi esplosiune clădiri de ori ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
b) pe vieaţa omului în toate combinaţiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morţii şi pentru terminuri ficsate, de zestre şi de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Table with 2 columns: Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc, Sume asigurate pe vieaţa. Rows for years 1869-1880, 1881, 1882, 1883.

fl. 864,856.67 cr.

Conform bilanţului pentru 1883 fondurile de rezervă şi garanţie se urcă la

fl. 536,865.21 c.

Prospecte şi formulare se dau gratis.

Desluşiri se dau şi oferte de asigurări se primesc prin Direcţiune în Sibiu (Strada Cîsnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile gen. şi principale în Braşov (C. J. Münnich), Cluj şi Arad, precum şi prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Apoteca

la „mêrul de aur al imperului“

I. PSEPHOFER

Viena Singerstrasse 15.

Pilule curăţitoare de sânge

mai nainte numite Pilule universale, merită numirea din urmă, fiindcă au adeverit efectul lor fără nice un efect, după folosirea acestor pilule s'a dobândit în nenumerate casuri şi în timp scurt, însănătoşare deplină, 1 scatulă cu 15 pilule în preţ de 21 cr.; un pachet de 6 scatulă 1 fl. 5 cr., comande cu postcepere nefrancată 1 fl. 10 cr. Mai puţin de un pachet nu se trimite.

Au sosit o mulţime de scrisori, prin care consumenţii mulţumesc pentru redobândirea sănătăţii lor în cele mai deosebite şi mai grele boale. Fie-care după-ce va folosi acest medicament, se va şimţi silit a-l recomanda mai departe.

Reproducem câteva dintre mulţimea de scrişori de recunoşinţă.

Waidhofen lîngă Ybbs, 24 Noemvrie 1880.

Mulţumită publică.

Stimate d-le! Încă din anul 1862 am suferit de hemorrhoides şi greutate la urinare; am întrebuintat şi ajutorul medical, dar fără de folos; boala s'a îngreunat astfel, încât după un timp am simţit dureri mari de foale (în urma unei constrîngerii a tubului); a urmat o lipsă de poftă de mîncare şi îndată ce mîncam ceva sau beam vreo picătură de apă, abia mai puteam umbra de ameţală de tusă şi greutatea de răsufare, până când în sîrşit am făcut întrebuintare de pilulele d-tale purgative pot dice făcătoare de minuni, cari au şi avut efect şi m'au scăpat de suferinţele deperate.

S-te domnule! Abia pot să vă mulţumesc şi să-ţi exprim recunoşinţa în deajuns pentru pilulele depurative ale d-voastre precum şi pentru celelalte medicamente întăritoare.

Cu deosebită stimă Ioan Oellinger.

Stimate d-le! Am avut norocirea de a da de pilulele depurative ale d-voastre, cari au avut pentru mine un efect admirabil. Am suferit mulţi ani de durere de cap şi ameţeli; o prietină m'ia dat 10 bucăţi din

excelentele pilule ale d-tale şi aceste 10 bucăţi m'au restaurat aşa deplin, încât e o minune. Cu mulţumită vă rog a-mi mai trimite 1 pachet.

Piszka, 13 Martie 1881.

Andrieu Parr.

Stimate d-le Pserhofer! Eu şi mulţi alţii, cărora pilulele depurative ale d-tale le-au redat sănătatea trebuie să vă mulţumim în scris. În foarte multe morburi pilulele d-tale au dovedit cea mai miraculoasă putere de vindecare, chiar în casuri unde toate celelalte mijloace au fost zadarnice. La scurgerea de sînge a femeilor, la menstruaţiune neregulată, la urinarea grea, la limbrici, la slăbiciune de stomac, la ameţeli şi la multe alte rele au ajutat radical. Cu deplină încredere te rog acum a-mi mai trimite 12 pachete.

Cu deosebită stimă Carol Kauder.

Stimate d-le! Presupunând că toate medicamentele d-tale vor fi tot aşa de bune ca renumitul d-tale balsam în contra degerării, care în familia mea a făcut un sîrşit repede de mai multor casuri de umflă-

turi de degerare, pre lîngă toată neîncrederea mea în aşa numitele mijloace de vindecare generale, m'am hotărît totuşi a începe cu pilulele depurative ale d-tale, pentru a bombarda cu aceste mici globuri durerile mele îndelungate de hemorrhoides. Fără întărdiere trebuie să-ţi mărturisesc, că suferinţele mele vechi după o întrebuintare de 4 săptămăni, au încetat cu totul şi că recomand în modul cel mai călduros în cercul amicilor mei aceste pilule. N'am nimic în contra şi dacă vei face întrebuintare de aceste şire, — dar fără de publicarea completă a numelui.

Viena, 20 Februarie 1881.

Cu toată stima C. v. T.

Cseney, 17 Maiu 1874.

Stimate d-le! După-ce pilulele d-tale depurative au redat viaţa soţiei mele, care a suferit mai mulţi ani de o durere de stomac cronică, dar nu numai că au redat-o vieţii, dar i-au dat şi puteri proaspete tineresci, nu pot rezista rugărilor altora, care sufer de aceeaşi boală şi te rog a-mi mai trimite cu rambursa din nou două pachete din aceste pilule miraculoase.

Cu deosebită stimă Blasiu Spisstek.

Alife americană de reumatism, remediu cu efect grabnic şi sigur, cel mai bun leac la toate relele reumatice, ca: durere de osul spinărei, jungăiuri, ischiaş, migrenă, dureri de dinţi, de cap, de urechiă etc. etc. 1 fl. 20 cr.

Săpun chinez de toaletă, cel mai perfect produs ce se poate oferi în săpunării, după a carui folosinţă peliţa este ca şi catifeaua de moale, păstrând un miros foarte plăcut. Este foarte spornic şi nu se usucă. Bucata 70 cr.

Esenţa de viaţă (picături de Praga) în contra stomacului stricat şi durerilor provenite din aceasta de tot soiul, un leac excelent de casă. 1 flacon 20 cr.

Toate specialităţile franceze se află în deposit şi la dorinţă se vor expeda prompt şi ieftin. Comande rin postă în preţ de sub 5 fl. se efectuează numai după trimiterea preţului prin asignaţiune postală, comande mai mari se trimit şi cu rambursă postală.